

Түсінік хат

Мектепке дейінгі жастағы балаларды биге үйретуде және осы негізде олардың шығармашылығын дамытуда би маманы белгілі бір тиісті әдістемені білуімен қатар, оның көркемдік әрекет, өнер түрі ретінде би туралы дұрыс түсінігі болуы қажет. Бидің табиғатын дәл түсіну педагогке қойылған міндеттерді мәнді әрі шебер шешуге мүмкіндік береді.

Би – музикалық және пластикалық өнер, оның ерекшелігі – өнердің кез келген түрі сияқты, қоршаған өмірді көркем бейнелер арқылы бейнелей отырып, оларды орындаушылардың мәнерлі қимылдары арқылы сөзсіз бейнелейді. Бұл балалардың «өз денесі арқылы» бейнелерді тиімді сипаттауымен қиялдарының қозғауышы табиғатына толығымен сәйкес келеді. Осыған орай, биде балалардың шығармашылық қиялды, музикалық әрекеттердің басқа түрлеріне қарағанда тиімдірек дами алады. Шығармашылық қиялдың дамуына музыканың да әсері ерекше. Бұл ең алдымен, шығармашылық табиғатқа тән қабылдау процесінде орын алады. Осыған байланысты музикалық іс-әрекеттің барлық түрлерінің, оның ішінде бидің шығармашылық сипаты айқын. Би бейнелігімен, сюжеттілігімен ерекше. Бұл драматизацияға енуге және оны Л.С. Выготскийдің ойынша, кез келген балалар шығармашылығының «тамыры» болып табылатын сюжеттік-рөлдік ойынға жақыннатады. Бидің ойын ерекшеліктерін де, оны мектепке дейінгі жастағы балалардың қабілеттерін дамытуға пайдалы әрекет ретінде сипаттайты. Би – балалардың шығармашылық пен қиялды қалыптасуы мен дамуына оңтайлы болып табылатын, бидің үш сипаты - музыка, қозғалыс және ойынның бір әрекетте үйлесетін көркемдік қызмет түрі.

Мақсаты: балаларды би тіліне үйрету, жалпыадамзаттық және ұлттық мәдениеттің игілігі болып табылатын би өнері әлемімен таныстыру арқылы шығармашылық тұлғаны қалыптастыру.

Міндеттері:

1. Балаға бағытталған әдіс арқылы балалардың шығармашылық қабілетін дамыту.
2. Бидегі балалардың қиялын дамыту.
3. Балаларды музыканың табиғатына сәйкес әр түрлі музикалық-ритмикалық қимылдармен таныстыру.
4. Мектепке дейінгі жастағы балаларды саҳнада өзін-өзі ұстаудың қарапайым ережелерімен таныстыру.
5. Өнерді сүюге, құрметтеуге, оның эстетикалық құндылығын түсінуге тәрбиелеу.

Хореографиядан үйымдастырылған оқу қызметін жүзеге асырудың үйымдастырушылық шарттары:

ҮОҚ жоспары 3-4 жас балаларға арналған.

ҮОҚ жиілігі – аптасына 1 рет, жылына 36 сағат жоспарланған.

Күтілетін нәтиже:

Бидің негізгі әдістері туралы түсініктерге ие.

Қиялдары дамыған.

Музыкалық-ритмикалық қимылдарды орындай алады.

Ай-апта	Мақсаты	Музыкалық-ырғақты қимылдар	Би элементтері	Би репертуары	Релаксация, ойын	Іс-әрекет технологиясы	Сағат
IX-I	Балалардың қөніл күйін көтеру. Би арқылы эстетикалық мақсаттармен қатар баланың психологиясының дамуын туғызуға мүмкіндік беру. Әуенді тыңдай отырып, оны ажыратса білу керектігін түсіндіру. Би қимылдарының әдемі, дұрыс орындалуын қадағалау.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «жұпты» бидің әуенімен таныстырып, соған сай би қимылдарын көрсету. Қол, аяқ қозғалыстарын реттеу.	«Жұпты би»	Ойын: «Қимылды ажырата білу»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
IX-II	Балаларды музыка сипатына сай қимылды үйлестіруге талпындыру, іскерліктерін дамыту. Музыка әуеніне қарай әртүрлі қимылдарды, түрлі ырғақпен орындауды үйрету. Би қимылдарын секіру, бір орында тұрып айналу және жұптары арқылы орындауға жаттықтыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «жұпты» бидің қимылдарын Балаларға «қазақ» биінің. Кеуденң тік ұстауға икемдеу.	«Жұпты би»	Ойын: «Қимылды ажырата білу»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
IX-III	Балаларға қазақ биін үйрету-рухани үлгі. Би қимылды арқылы қазақ биінің өмірі мен мәдениетін би тілімен балаларға түсіндіру. Қазақтың ұлттық ою-өрнегін би қимылдары арқылы көрсетіп үйрету.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «қазақ» биінің әуенін тыңдатып, мазмұнын түсіндіру, би қимылдарын көрсетіп үйрету. Айна білезік толқын.	«Қазақ биі»	Әуенді ажырата білу.	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
IX-IV	Балаларға би жаттығуларына, әртүрлі халық билерінің қимыл-қозғалыстарын салып үйрету. Осы жұмыстардың нәтижесінде түрлі ұлт билерімен қазақ халқы билерін нақышына келтіріп орындау. Музыкалық әуенді тыңдай білу шеберліктікін қалыптастыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «қазақ» биінің қимылдарынан бөлек қол аяқ қимылдарын көрсетіп үйрету. Ою түрлерін нақышына келтіріп, орындаудын қадағалау.	«Қазақ биі»	Әуенді ажырата білу.	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

X-I	Балаларды биді түсініп қабылдау талғампаздығына тәрбиелеу, эстетикалық сезімталдығын қалыптастыру. Музыкалық-ырғакты қимылдарды әуенге сай орындауға үйрету. Балаларға би қимылдарын тез, әдемі, ырғакты орындау.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларды «ырғакты» би әуенімен таныстырып тыңдату, би қимылдарын көрсету. Қол мен аяқты бірдей бір мезгілде қозгай білуғе жаттықтыру.	«Чарли» биі «Көңілді бақалар»	Ойын: «Қайталаймыз » (қолмен шапалақтап музыка ырғағын ажыратада білуі керек)	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
X-II	Балалардың би өнеріндегі шығармашылық қабілеттерін арттыру. Орыс халқының өнерін салт-дәстүрін жанама түрде қимылдар арқылы насиҳаттап жас ұрпаққа би өнерінің қыр-сырын үйрету. Балаларға оры әуенін тыңдатып, қимылдар арқылы бидің әдемілігін, байлығын көрсете білу.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Орыс» биінің қимылдарын қол, аяққимылдарын көрсетіп үйрету. Биде денені жеңіл ұстай білуғе талпындыру.	«Кадриль» биі	Ойын: Мимиқалық қимылдар.	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
X-III	Балалалардың көңіл-қүйін көтеріп биге деген тиянақты ынтастымен сүйіспеншілігін ояту. Балалардың аяқ қимыл қозғалыстарын нақышына келтіріп, биге ашықтық беруге би қимылдарын еркін сипаттай білуғе талпындыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Кадриль» биінің қимылдарын аяқтың ұшымен өкшени кезектестіру. Секіріп тізені бүгіп, аяқты алға созу, екі қолды созып, қайық бейнесіне келтіру, аяқты ырғакты соғуды көрсетіп үйрету.	«Кадриль» биі	Ойын: «Қайталаймыз » (аяқпен топылдатамыз, көңіл-қүймен орындалады.)	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
X-IV	Балаларға биді сипаттап беріп, ерекшеліктерін түсіндіру. Балаларды өздері билейтін музыкасын тыңдау музика фразаларын, біліктерін ажыратуға, екпінін ажыратуға үйрету. Табиғаттың әсемдігін сезініп, гүлдерге сәйкес нәзіктікі бимен көрсете білуғе жаттықтыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Гүлдер» және «Вальс» биінің жүрісін, қол, аяқ, бас қимылдарын көрсетіп үйрету.	«Гүлдер» биі «Вальс»	Ойын: «Қайталаймыз » (аяқпен)	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

XI-I	Балаларды музыкалық әуенмен таныстыру. Қолшатырдың пайдасын түсіндіру. Қолшатырды музыкалық ырғақтық қимылдарда әуенге сай орындауға үйрету. Балаларға би қимылдарын тез, әдемі, ырғақты орындалату. Әуенге сай қимылдарды орындаі білуге жұмылдыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға қолшатыр биінің қимылдарын көрсетіп үйрету. Күз ерекшелігіне сәйкес би қимылдарын бір уақытта қабылдауға жаттықтыру. Сонымен сай жапырақ биінің қимылдарын көрсету.	«Қолшатыр» биі «Жапырақтар» биі	Ойын: «Жаңбыр мен күн»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
XI-II	Балалардың көңіл-күйлерін көтеру, би өнеріндегі шығармашылық қабілеттерін арттыру. Қазақ халқының өнерін, салт-дәстүрін жанама түрде қимылдар арқылы насиҳаттап жас ұрпаққа би өнерінің қыр-сырын үйрету. Балаларға классикалық әуенін тыңдатып, қимылдар арқылы бидің әдемілігін, пластикалық қимылын көрсете білуге дағдыландыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Қазақ» «Классикалық» биінің қол мен аяқ қимылдарын біркелкі қозғай білуге жаттықтыру.	«Қазақ» биі «Классикалық» биі	Релаксация «Алаңқайды гүлдер»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
XI-III	Балаларға би ыргагын түсіндіріп, би арқылы балалар көңіл-күйін көрсете білу. Балалар аяқ қимыл қозғалыстарын нақышына келтіре отырып, биге ашықтық беруге би қимылдарын еркін сипаттай білуге талпындыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Чунга чанга» биінің қимылдарын түсіндіру. Қолды алға-артқа сермеу әдісін көрсету.	«Чунга-чанга» биі	Ойын: «Мимикалық қимылдар»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
XI-IV	Балалардың көңіл-күйін көтеріп, би қимылдарын сипаттап беріп, ерекшеліктерін түсіндіру. «Ырғақты» биінің қимылдарын, тез әдемі әуенге сай қимыл қозғалысты орындалуын қадағалау. Балаларды өздері билейтін музыкасын тыңдал,	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Ырғақты» биінің жүрісін, қол, аяқ, бас қимылдарын көрсетіп үйрету.	«Ырғақты» биі	Ойын: «Орамал»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

	музыка фразаларын, біліктерін ажыратуға екпінін ажыратуға үйрету.						
XII-I	Балалардың көңіл-күйін көтеріп, «ча-ча» биінің әуенімен таныстырып, балалардың денедегі бұлшық еттердің барлығын ырғакты қозғалысқа келтіру үшін алдын ала әртурлі қимылды жаттығулар жасату. Ұлпақарлар би қимылын әуенге сай жай, асықпай, жаттығуды тебіреніп орындау, биге деген құштарлық сезімдерін ояту. Әуенге сай қимылдарды нақышына келтіріп орындаі білуге талпындыру.	Жаттығулар: марш аяқтың үшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Ча-ча» биінің аяқ қимылдарымен дene қозғалысын көрсетіп үйрету. Биге сәйкес шапшаңдықты игере білуге жұмылдыру. Сонымен сай ұлпақарлар биінің қимылдарын көрсету. Әуенге сай нәзіктік көрсете білуге үйрету.	«ЧА-ча» биі. «Ұлпақарлар » биі	Реласация «Шар»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
XII-II	Балаларға жаңа жыл мерекесі туралы гном туралы түсінік беру, гном биінің ырғакты, шапшан, жақсы көңіл –күймен орындалатынын айта отырып, қимылдарды орындату. Балаларға «валс» биін сипаттап беріп, ерекшеліктерін түсіндіру. Балалардың өздері билейтін музыкасын тыңдап, музыка фразаларын біліктерін ажыратуға, екпінін анықтауға үйрету. Жұптық биде ұл мен қыздардың бір-біріне қарап көңілді, жеңіл билей білуін қадағалау.	Жаттығулар: марш аяқтың үшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Гном биінің секіру, жүгіру, аяқ қимылдарын көрсетіп үйрету. «Жаңа жыл вальсі» би қимылдарының жаттығуларын қайық, жүппен айналу қимылдарын орындату. Бас, аяқ, қимылдарының сәйкес келуін бақылау.	«Гном» биі «Жаңа жыл вальссі»	Ойын: «Біз қөңілді балалармыз»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

XII-III	Балалардың көңіл-күйін көтеру үшін мақсатында алдымен шаттық шеңберін ұйымдастыру. Жаңа би қимылдарын сипаттап беріп, ерекшеліктерін түсіндіру. «Көңілді қояндар» биінің қимылдарын, тез, әдемі, ырғакты, әуенге сай қимыл қозғалысты орындалуын қадағалау. Әуенде мұқияттыңдауға дағдыландыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Қояндар» биінің қимылдарын түсіндіріп, көрсету. Андардың қимылының мінез-құлыштарына сай орындағы білуге үйрету.	«Көңілді қояндар» биі.	Ойын:» Үй қояндары»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
XII-IY	Балаларға би ырғағын түсіндіріп, би арқылы балаларға көңіл күйін көрсете білу. Балалардың аяқ қимыл қозғалыстарын нақышына келтіріп, биге ашықтық беруге, би қимылдарын еркін сипаттай білуге талпындыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру.	Балаларға «Шыршалар» биінің жүрісін, қол, аяқ, бас қимылдарын көрсетіп үйрету.	«Шыршалар » биі	Ойын: «Шырша»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
I-I	Балалардың қимыл қозғалыстарын дамытып, шапшаңдыққа, нақтылыққа тәрбиелеу. Денені тік ұстап, балалардың денедегі бұлышқ өттердің барлығын ырғакты қозғалысқа келтіру үшін алдын ала әртүрлі қимылдарды жасату. Кеңістікті бағдарлай білуге күрделі қимылдарды үйрету. Биге деген құштарлық сезімдерін ояту.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Теңізшілер» биінің аяқ қимылдарымен дene қозғалысын көрсетіп үйрету.	«Теңізшілер » биі	Ойын: «Пингвин, аю, тұлкі, қоян» жүрістерін салу.	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
I-II	Балаларға өзбек ұлтының қимылдарымен таныстыру. Әуенге сай ырғакты билей білуге, қимыл арқылы бидің мінезін аша білуге үйрету. Юи арқылы эстет икалық талғаммен қатар баланың психологиялық дамуын жақсартуға мүмкіндік беру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Өзбек» биінің аяқ, қол, бас иық қимылдары мен дene қозғалысын көрсетіп үйрету. Қол, аяқ буындарының бір қалыпты қозғалыста болуын қадағалау.	«Өзбек» биі	Ойын: «Пингвин, аю, тұлкі, қоян» жүрістерін салу	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

I-III	Балаларға өзбек биін үйретуді әрі қарай жалғастыру. Әуенге сай ырғақты билей білуге, би қимылдарын еркін мәңгеру арқылы бидің мінезін аша білуге дағдыландыру. Саусақ, буын, білеқ, мойын, кеуде, йықтардың қимылын еркін орындаі білу шеберліктерін қалыптастыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Өзбек» биінің аяқ, бас, қол иық қимылдарымен дene қозғалысының еркін болуын қарастыру.	«Өзбек» биі	Ойын: «Әуенге сайкес қимыл жасату»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
I-IV	Балалар корея халқының би ырғақтарымен таныстыру. Би арқылы балалардың көңіл қуйін көрсете білу. Балаларды аяқ қимыл қозғалыстарын нақышына келтіре отырып, биге ашықтық беруге би қимылдарын еркін мәңгеру сипаттай білуге талпындыру. Музыкалық әуенде тындаі білу шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Крея» биінің жүрісін, аяқ, қол, бас иық қимылдары мен дene қозғалысын көрсетіп үйрету. Қол мен аяқты жәй ырғақты қозгай білуін қадағалау.	«Корея» биі	Ойын: «Әуенге сайкес қимыл жасату»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
II-I	Балалардың қимыл қозғалыстарын дамыттып, шапшаңдылыққа, нақтылыққа тәрбиелеу. Денені тік ұстап, балалардың денедегі барлық бүлшілк еттерін барлығын ырғақты қозғалысқа келтіру үшін алдын ала әртүрлі қимыл жаттығулар жасату. Кеңістікті бағдарлай білуге күрделі қимылдарды үйрету. Биге деген құштарлық сезімдерін ояту.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Күнмен тұн» биінің аяқ қимылдары мен дene қозғалысын көрсетіп үйрету.	«Күн мен тұн» биі	Ойын: «Күн мен тұн»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

II-II	Балаларға «Испан» ұлтының қимылдарымен таныстыру. Әуенге сай ырғакты билей білуге, қымыл арқылы бидің мінезін аша білуге үйрету. Би арқылы эстет икалық талғаммен қатар баланың психологиялық дамуын жақсартуға мүмкіндік беру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Испан» биінің аяқ, қол, бас, иық қимылдары мен дене қозгалысын көрсетіп үйрету. Қол аяқ соғыстарын бір уақытта бірдей орындаі білуге талпындыру.	«Испан» биі	Ойын: «Арқан тартыс»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
II-III	Балаларға «Испан» биін үйретуді әрі қарай жалғастыру. Әуенге сай ырғакты билей білуге, би қимылдарын еркін менгеру арқылы бидің мінезін аша білуге дағдыландыру. Саусақ, буын, білек, мойын, кеуде, йықтардың қимылын еркін орындаі білу шеберліктерін қалыптастыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Испан» биінің аяқ, қол, бас, иық қимылдары мен дене қозгалысын көрсетіп үйретуді жалғастыру. Бидің өзіне сай мінез құлқын ашу.	«Испан» биі	Ойын: «Жаңбыр мен күн»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
II-IV	Балалар «Грузин» халқының би ырғактарымен таныстыру. Би арқылы балалардың көніл күйін көрсете білу. Балаларды аяқ қымыл қозгалыстарын нақышына келтіре отырып, биге ашықтық беруге би қимылдарын еркін менгеру сипаттай білуге талпындыру. Музыкалық әуенде тындаі білу шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балалар «Грузин» биінің жүрісін, қол, аяқ, бас қимылдарын көрсетіп үйрету. Биге сай шапшаңдықты сақтай отырып билей бінуге жаттықтыру.	«Грузин» биі	Ойын: «Қоныздар»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
III-I	Балаларды әуенмен таныстырып, би қимылы ароқылы көктем мезгіліне мінездеме беру. Музыканы қабылдау және оны сензіне білуге, көніл күймен би мазмұнын түсіне білуге үйрету. Музыканы есте нақты сақтай отырып, биге жұмсақтықпен еркіндік бере білуге тәрбиелу.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Көктем» вальсі» биінің аяқ, қол, бас қимылдары мен дене қозгалысын көрсетіп үйрету.	«Көктем вальсі» биі	Ойын: «Андар паркінде» 1,2,3,4 жаттығулар А.А.Айдарбекова.Л.Т. Прибылова. «Коррекционн	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

					ая ритмика» кітабы 77 бет		
III-II	Балаларға үнді халқының қымыл қозғалыстарын үйретіп, денені тік ұстап, балалардың денедегі барлық бұлшық еттерін барлығын ырғакты қозғалысқа келтіру үшін алдын ала әртүрлі қымыл жаттығулар жасату. Кеңістікті бағдарлай білуге күрделі қымылдарды үйрету. Биге деген құштарлық сезімдерін ояту.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қымылдарын орындау.	Балаларға «Үнді» биінің аяқ қымылдары мен дene қозғалысын қөрсетіп үйрету. Денені жеңіл ұстай отырып, би қымылдарын еркін орындаі білуге үйрету.	«Үнді» биі	Ойын: «Андар паркінде» 5,6,7,8 ,9 жаттығулар А.А.Айдарбекова.Л.Т. Прибылова. «Коррекционн ая ритмика» кітабы 78 бет	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
III-III	Балалардың татар ұлттының қымылдарымен таныстыру. Өуенге сай ырғакты билей білуге, қымыл арқылы бидің мінезін аша білуге даңдыландауды. Биді әрі шашаш билеуге дағдыландауды.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қымылдарын орындау.	Балаларға «Татар» биінің аяқ, бас, қол иық қымылдары мен дene қозғалысын қөрсету. Жұпиасып бір бағытта бірдей қозғала білуге үйрету.	«Жұпты» биі	Релаксация «Шар»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
III-IV	Балаларға қазақ халқының би қымылдарын үйрету. Балалардың көңіл күйін көтеру, би өнеріндегі шығармашылық қабілдептерін үйрету, арттыру. Қазақ халқының өнерін, салт дәстүрін жанама түрде қымылдар арқылы насихаттап жас үрпаққа би өнерінің қыр-сырын	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қымылдарын орындау.	Балаларға «Қазақ» биінің аяқ, бас, қол иық қымылдары мен дene қозғалысын қөрсетіп, қошқар мүйіз, толқын, айнаның қымылдарын келтіріп билеуді үйрету.	«Қазақ» биі	Ойын: «Тақия тастамақ»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
IV-I	Балалардың жыл бойы үйренген вальс биінің қымылдарын қортындылау. Алдын ала үйренген би қымылдарын нақышына келтіріп орындау. Музыканы есте сақтай отырып, биге жұмсақтық берсе білуін қалыптастыру. Жұп	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғакты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қымылдарын орындау.	Балалардың «Шаттық» биінің қозғалысын нақты орындаудын қадағалау. Бас, қол, және аяқ қымылдарының еркін болуын қарастыру.	«Шаттық» биі	Релаксация «Көбелек»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

	болып бірге билеу кезінде өздерін еркін ұстай білуге дағдыландыру.					
IY-II	Балаларға жәндіктер туралы мәлімет бере отырып, көбелектің өте жеңіл ұшатынына көңіл бөлгізу, жай әуенниң ырғағын сезініп, жеңіл ауда қалқып толқынды билей білуге үйрету. Би қимылдарын нақты орындау шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Көбелектер» биінің аяқ қимылдары мен дene қозғалысын көрсетіп үйрету. Көбелектің мінез күлкіна сайкес қимыл әрекет жасау.	«Көбелектер » би	Ойын: «Өз гүлінді тап»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау
IY-III	Балаларды би қимылдарымен таныстыру. Әуенге сай ырғақты билей білуге үйрету. Балаларды қимыл арқылы бидің мінезін аша білуге дағдыландыру. Билеу кезінде аяқты еркін қозғалта білу шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Жұпты» биінің аяқ, бас, қол, иық қимылдарымен дene қозғалысын көрсетіп үйретуді жалғастыру.	«Жұпты» би	Релаксация «Орамал»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау
IY-IV	Ер балалардың іуенге сай қимылдар орындаі отырып, билеу арқылы биге сәйкес мінездеме беруге талпындыру. Нақты би элементтерін нақышына келтіріп орындау шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Кавбой» биінің аяқ, бас, қол, иық қимылдарымен дene қозғалысын көрсетіп үйретуді жалғастыру.	«Кавбой» би	Ойын: «Арқан тартыс»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау
Y-I	Балалардың көңіл күйін көтеріп, жыл бойы үйренген билерді қайталату. Билеу кезінде өзін жеңіл қозғала білу шеберліктерін арттыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Қазақ», «Классикалық» биінің қол мен аяқ қимылдарын көрсетіп үйретуді жалғастыру. Би қимылдарын есте сақтау кабілеттерін бақылау.	«Қазақ» би Классикалық би	Релаксация «Алаңқайданы гүлдер»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау

Y-II	Балалардың көңіл күйін көтеріп, «ча-ча» биінің қимылдарын қайталаату. Әуенге сай жай қимылдарды нақышына келтіріп орындаі білуге талпындыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға «Ча-ча» биінің аяқ қимылдарымен ұлпақар биінің қимылдарын есте сақтаулары бойынша қайталау.	«Ча-ча» биі	Релаксация «Шар»	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
Y-III	Өтілген би қимылдарын еске түсіріп, әуенмен байланыстыру. Балалардың қимыл-қозғалыстарын дамытып, шапшаңдыққа, нақтылыққа тәрбиелеу. Биге деген қызынушылықтарын құштарлықтарын ояту.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балалардың «теңізшілер биін билеу кезінде аяқ қимыодары мен дene қозғалыстарының еркін болуын қадағалау.	«Теңізшілер » биі	Ойын: «Пингвин, аю, түлкі, қоян» жүрістерін салу.	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I
Y-IV	Көктем мезгілінің құбылысына сәйкес би қимылын қайталау. Музыканы есте сақтай отырып, әдемі жеңіл орындаі білуге дағдыландыру.	Жаттығулар: марш аяқтың ұшымен жүру, жүгіру, ырғақты секіру, жанымен жүгіру, аяқтың өкшесімен жүру, айналу, секіру. Бас, аяқ, қол қимылдарын орындау.	Балаларға»Көктем вальсі» биінің аяқ, қол, бас қимылдары мен дene қозғалысын есте сақтаулары бойынша қайталаату.	«Көктем» биі	Ойын: «Андар паркінде» 1,2,3,4 жаттығулар А.А.Айдарбекова.Л.Т. Прибылова. «Коррекционная ритмика» кітабы 77 бет	Түсіндіру Көрсету Жеке жұмыс үйрету Бақылау	I

Барлығы

36

Пайдаланылатын әдебиттер: 1. «Билен үйренейік» Т.Сарыбаев, Г.А.АбдрахмановАлматы кітап
 2. Музыка 5-6 жастағы балаларға арналғанАлматы: Аруана, 2006.
 3. Ұлттық билер

